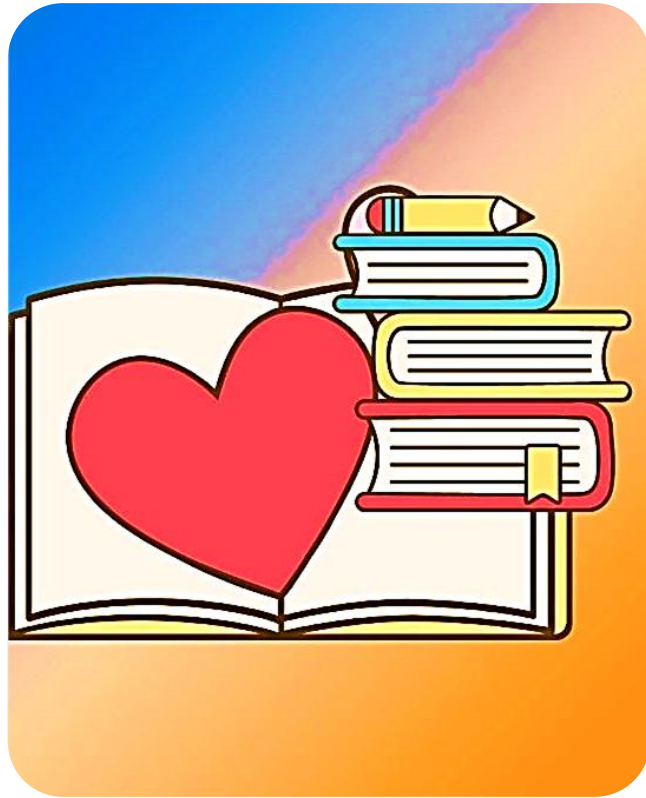

Департамент культури, туризму, національностей та релігій
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Запорізька обласна бібліотека для дітей
"Юний читач" Запорізької обласної ради

Запроси до серця книгу

Методичні рекомендації бібліотекареві
до Всеукраїнського тижня дитячого читання

Запоріжжя
2024

Запроси до серця книги / Методичні рекомендації бібліотекареві до Всеукраїнського тижня дитячого читання / укладач І. Л. Ладика; Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач". – Запоріжжя, 2024. – 36 с.

Щорічно наприкінці березня у дитячих бібліотеках України проходить Всеукраїнський тиждень дитячого читання. Традиційно - це найбільше книжкове свято року, яке прикрашене особливим колоритом, дитячими дзвінкими голосами, винятковим книжковим смаком.

Готуючись до книжкового свята, маємо пам'ятати, що його головна мета – підвищення у суспільстві статусу читання, книги, бібліотеки як ціннісних орієнтирів, інтелектуальних продуктів, що мають бути в полі зору кожного сучасного успішного свідомого українця.

Видання містить методичні поради, рекомендовані працівникам дитячих і шкільних бібліотек щодо організації проведення Всеукраїнського тижня дитячого читання 2024 року. У додатках наведені розробки бібліотечних заходів для читачів різних вікових категорій, що сприятимуть популяризації книги і читання для дітей, а також список допоміжної літератури та інтернет-ресурсів.

Методичні матеріали можуть стати в нагоді бібліотечним фахівцям, вчителям української літератури, педагогам позашкільних закладів освіти, вихователям. Видання може бути цікавим широкому колу читачів.

Укладач

Інна ЛАДИКА

Редагування
та комп'ютерна верстка

Людмила ВЕСЕЛОВА

Відповідальний за випуск

Лариса ДАНИЛОВА

Книги – морська глибина,
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивнії перла виносить.

І. Я. Франко

Всеукраїнський тиждень дитячого читання – найяскравіша подія в житті бібліотеки. Це – захоплююча мандрівка юних читачів у світ КНИГИ і ЧИТАННЯ. Це час, сповнений дивовижного книжкового розмаїття. Всеукраїнський тиждень дитячого читання вже давно став своєрідною акцією з популяризації надбань національної та світової культури, що сприяє поглибленню і розширенню читацьких інтересів. Проте, на жаль, і цього року свято знову обпалене війною. Українські діти стали свідками страшною реальності. Вони емоційно виснажені від постійного відчуття тривоги і невідомості. Однак, не зважаючи на складну ситуацію, і діти, і дорослі переконані, що дитяча книга має місце й у воєнному дитинстві.

Українська книга – це теж наша зброя, бо найперше, що робить ворог на окупованих територіях – знищує українські книжки й завозить свій непотріб. Значення дитячого читання в нинішніх обставинах не можна переоцінити. Саме читання допомагає дітям заспокоїтися та впоратися зі страхами. Слово, як відомо, лікує. Психологами доведено, що книжки знижують тривожність, втішають, надихають. Тому читання сьогодні, дійсно, може бути терапією, яка допоможе зняти стрес. Крім того, завдяки літературі дорослі можуть пояснювати дітям, що таке війна і чому вона існує. Отже, ми маємо пропонувати своїм читачам можливість психологічного переключення на читання саме друкованих книжок. Вони покращують емоційний стан, нагадують про історичне коріння, про співчуття, спорідненість, турботу про близьких, про домашніх тварин, а також відвертають увагу від жахливих новин у гаджетах, які негативно впливають на здоров'я дітей.

У літературі є дві суперсили: отримання нового досвіду в безпечних умовах і дистанціювання. Завдяки книзі діти дізнаються, як варто і як не варто діяти в певних ситуаціях та не потрапляти у такі ситуації. На прикладі літературних подій ми можемо говорити про певні алгоритми й моделі поведінки у кризових ситуаціях, наприклад, екстрена евакуація, обстріл тощо. Так само важливим є художнє дистанціювання: діти легше сприймають страшні події, коли вони відбуваються з вигаданими персонажами. Малеча зацікавлено спостерігає за пригодами тваринок чи машинок, а дорослі на цих прикладах проговорюють реальні теми. Ще один вимір дистанціювання – коли певна ситуація показана через порівняння та метафори. Діти схоплюють суть чутливої теми, залишаючись при цьому у безпечних умовах.

Особливість дитячих книжок у тому, що вони можуть задовольнити величезний спектр дитячих захоплень, а також потреби у розвитку і навчанні. Спробуємо означити **функції дитячої літератури.**

Перша функція, яка присутня завжди, – *навчальна*. Дитина вчить мову, вчиться сприймати зв'язний текст і засвоює різні навички. Під час війни ця функція особливо актуальна. Наприклад, книжка-автобіографія пса Патрона вчить дітей мінній безпеці.

Друга функція – *розважальна*. Хороша дитяча книга приносить задоволення від читання. Так, гумористичні книжки дають нагоду просто добре посміятися і відпочити.

Третя функція – *ескапістична*: книга дає можливість відволіктися від реальності, зануритися в інші світи, відчути себе там у безпеці. Зараз дитячі письменники й письменниці створюють такі затишні книги. Вони ніяк не стосуються війни і розповідають про цілком мирні справи та захоплення. Зокрема, це книжки про тварин, рослини, людей, планети, почуття, мистецтво, науку, історію тощо.

Ще одна функція дитячої книги – *просвітницька*. Під час читання дитина засвоює не лише певні практичні знання, а й цінності свого суспільства. Наразі дуже актуальні і важливі книги про патріотизм, визвольну боротьбу козаків та стійку громадянську позицію.

Крім того, зараз, як ніколи, доцільно читати вірші, бо ритмізація – це своєрідний транс. Він дає відчуття захисту, повертає відчуття стабільності. Рими ніби огортають нас, це впливає на наші ритми дихання й серцебиття, це "дає стіни". Зміст вірша дитина може не відразу осягнути, але відчуття вона візьме з собою.

Казки також – безпрограшний варіант. Вони важливі і для дорослих, і для дітей. В казках завжди є надія. Ми всі потребуємо щасливого фіналу й надії на чарівну силу. Дітям після чотирьох років можна пропонувати героїчні книги та історії, пов'язані з чарівними пригодами. Але, читаючи книжки про героїв і проживаючи певну історію, обов'язково треба потім "роз'єднатися" з героєм. Коли ми закриваємо книгу, то виходимо з її світу з розумінням: світ книги – це світ книги, а я виходжу у своє реальне життя.

Допомогти дітям відмежуватись від страшної реальності можуть твори про магію, фентезі, сюжети яких виводять читача в інший простір. І хоч у цьому просторі є якась війна, але вона віртуальна і завжди завершується перемогою добра над злом. Втім, пропонуючи таку літературу, маємо наголошувати на особистій силі героя, його внутрішніх чарах. Важливо, аби казки не позбавляли героя внутрішньої сили, а допомагали відшукувати її в його особистих якостях і вміннях. Наприклад, герой хоробро долає свої страхи і знаходить власну силу в сміливості. Саме це стає його чарами більше, ніж користування чарівною паличкою.

А ще книга сприяє створенню нашого нового нарративу. У дитини немає власного нарративу: якщо ми не скажемо їй, що відбувалося раніше, якою вона була. Тому ми завжди наголошуємо на тому, якою дитина була сильною, як упоралася із завданням, акцентуємо на її суперсилі: "Було страшно, але ти впорався/впоралася. Ти зміг/змогла зробити це, і це, і це".

Плануючи проведення **терапевтичних читань** в бібліотеці на регулярній основі, маємо усвідомлювати, що практика терапевтичного читання в бібліотеці передбачає три стадії: **підготовку, читання та дію**.

- **Підготовка** включає в себе роботу бібліотекарки, яка має визначити потребу дитини щось з'ясувати. Насамперед ми встановлюємо нашу мету – що саме ми хочемо зробити, навіщо, для якого результату? Ми маємо розуміти умови читання – з якою кількістю дітей ми будемо читати? На цьому етапі ми маємо також з'ясувати для себе, яке питання будемо обговорювати, яку думку хочемо транслювати дитині, що почути під час розмови. Обов'язково знайомимося з техніками стабілізації та заспокоєння на випадок, якщо читання занадто розхвилює дітей. Далі шукаємо книжки, у яких так чи інакше ця тема може звучати. Неодмінна умова – прочитати книжку на етапі підготовки, а не взяти її за назву й одразу почати читати з дитиною. Попереднє читання допоможе нам побачити, чи немає в тексті чи на зображеннях очевидних тригерів і чи підходить меті нашого читання ця подача. Якщо з книжкою визначилися, останній етап підготовки – зібрати матеріали для дії.

- **Читання** – процес доволі очевидний, але далеко не завжди передбачуваний. Бажано мати текст такого розміру, який можна повністю прочитати за один раз, або такий, який залишає місце для логічної паузи, якщо плануємо читання з продовженням. Варто організувати максимально комфортні умови: щоб було вдосталь часу, щоб залишалось відчуття безпеки. Якщо це група дітей або клас, доцільно запропонувати їм сидіти не за столами, а півколом, ще краще – на килимку, щоб усі учасники читання бачили книгу і зображення в ній. Під час читання ми не забуваємо уважно стежити за реакцією, залишатися відкритими до діалогу. Також треба бути готовими зупинити читання, якщо бачимо, що дитині важко впоратися з цією темою. Проте, спочатку запитуємо: "Усе гаразд? Можливо, ти хочеш зупинитися на цьому? Чи ми можемо продовжити?". Після того, як обраний текст прочитано, починаємо його обговорювати – від широких питань про загальне враження: що сподобалося, що не сподобалося, до вузких, підводячи до запланованої теми.

Пам'ятаємо, що наша розмова – це діалог, у якому важливо вислухати дитину, бо саме в її словах можна почути ключик до дитячих емоцій. Діти хочуть ділитися своїм досвідом, як вони переживають війну. Дорослим важливо вміти слухати, не перебиваючи, і сприймати дитячий досвід як рівноцінний своєму. Якщо ми знайшли взаєморозуміння з дитиною, то маємо бути готовими й до будь-яких її запитань. Умовно їх можна поділити на чотири групи:

- **особисті**: чи я не загину, чи живі рідні, чи цілий дім, хто мене захистить, якщо батьки загинуть?

- **філософські**: нащо це все, чому вони хочуть нас убити, чому хтось хоче навмисне робити іншим погано, чи будуть росіяни покарані, чи треба буде з ними потім миритися, чому не можуть вбити/арештувати путіна, скільки треба грошей, щоб закінчити війну?

– **історичні:** чому напали саме на Україну, хто такі нацисти, Бандера, колаборанти?

– **військові:** коли дадуть певний вид зброї, чим вона може бути корисна, що таке ГУР, ППО, які є способи знищувати ворога?

Не на кожне з цих питань є прямі відповіді в літературі, проте за допомогою книг можна "відчинити двері" в довірливу розмову. Кожній групі питань відповідають різні жанри видань. До розмови про особисті питання можна заходити через реалістичну і щоденникову літературу, аналізувати, як діють у тих чи інших випадках персонажі. Для філософських розмов можна брати казки та художні тексти з елементами фантастики, адже в них показано принципи боротьби добра зі злом, походження зла тощо. Відповісти на історичні питання допоможе література про видатних українців чи події минувщини. Найменше поки що книжок про військову справу, але вони потроху з'являються.

Коли ми бачимо, що загалом обговорення себе вичерпало, переходимо до дії.

• **Дія** – важлива складова терапевтичних читань. Події війни викликають у дітей надзвичайно сильний стрес через те, що здебільшого це страшні зовнішні обставини, на які вони не мають жодного впливу. Переживання втрати контролю над ситуацією можуть мати наслідком чимало психологічних проблем. Тому намагаємося, насамперед, повернути дітям відчуття контролю. А робити це найкраще через дію. Читання з обговоренням вже саме по собі є дією, та його можна посилити. Що це може бути? За мотивами прочитаного/обговореного ми можемо стимулювати дитину до творчості. Наприклад, пропонуємо намалювати персонажів, дописати/переписати твір, зліпити щось із пластиліну, скласти оригамі, написати листа персонажам тощо. Заздалегідь, ще на етапі підготовки, варто продумати, що саме ми будемо робити, і подбати, аби на момент читання все було під рукою. Більш старшим дітям такі активності можуть бути не актуальними, проте їм можна запропонувати долучитися до діяльності в інший спосіб, наприклад, через волонтерство. Багато волонтерських рухів потребують допомоги, яка під силу підліткам. Окрім, наприклад, фасування готових сухих продуктів чи допомоги в притулках для врятованих тварин, можемо запропонувати підліткам написати листи військовим, поділитися з ними своїми думками і подякувати за захист. Військові дуже вдячні за листи і малюнки дітей.

Цьогорічний Всеукраїнський тиждень дитячого читання знову відбуватиметься в умовах війни. Тож доречним буде поєднання реальної та віртуальної дійсності з урахуванням усіх превентивних заходів безпеки. При розробці заходів Тижня радимо також звернути увагу на видання ЗОБД "Юний читач": "Дата з календарної сторінки. Календар знаменних та пам'ятних дат на 2024 рік" та "Відомі ювілейні дати Запорізької області 2024 року". Розмірковуючи над питаннями організації Тижня, його тематикою та наповненням бібліотечними подіями, важливо враховувати не тільки інтереси та потреби користувачів, а й власні можливості, зокрема наявність відповідної літератури та стан матеріально-технічної бази бібліотеки. Принцип організації може бути

обраний на розсуд ініціаторів, але важливо продемонструвати відвідувачам всю багатогранність української та світової літератури і обирати такі форми роботи, які стимулюватимуть читацьку активність дітей. Бібліотека повинна стати центром невимушеного, безпосереднього спілкування дітей. Отже, у фокусі заходів Тижня мають бути Книга і Читач.

Як приклад організації Тижня дитячого читання, наведемо **Веселковий тиждень**. План проведення Тижня дитячого читання може бути оформлений у вигляді веселки. Відповідні кольори днів мають переважати в інтер'єрі бібліотеки, ай-стопперах, в одязі співробітників, символічних сувенірах для відвідувачів тощо.

Гасло Тижня

"Це знають дорослі, і знають це діти: книжкова країна – найкраща у світі!"

День 1 – Червоний. Відкриття Тижня. День патріотичний "Героїчна Україна: від минулого до сьогодні".

День 2 – Помаранчевий. День народознавчий "Вінок калиновий сплітаю із звичаїв рідного краю".

День 3 – Жовтий. День ювілярів – письменників і книг "Віват, ювіляри!".

День 4 – Зелений. Екодень. "Книжки розумні читаємо та природу поважаємо".

День 5 – Блакитний. День краєзнавчий "Про рідний край читаю я – це історія моя".

День 6 – Синій. День Книги та Інтернету "Книг нечитаних планети відкривайте в Інтернеті".

День 7 – Фіолетовий. День творчості "Милий друже, не сумуй – читай, малюй і фантазуй!".

Проте, наповнення подіями може бути й іншим.

Запорукою успіху проведення Тижня є оригінальна організація наочності в бібліотеці. Доречними будуть: виставка-свято "З книгою ми дружимо, живемо – не тужимо", "На п'єдесталі українська книга", книжкова виставка-бенефіс "Постать ювіляра", "Біографія улюбленої книжки", виставка-вшанування "Вітаємо ювіляра!", виставка книг-ювілярів року "Звичайне диво – книга", "Дитячі книги зі смаком", виставка-знайомство "На вогник до письменника", «Володар «чарівного пера», виставка-феєрія "Книги і автори на всі часи", "Країна веселого дитинства", виставка-презентація "Разом весело читати, нові знання здобувати", "Чарівники слова", виставка-навігатор "Всесвіт української книги", виставка-пропозиція "Відкриваємо країну див", "Класики та сучасники", виставка-перевага "Читач сказав "Браво!", виставка-bookmarket "Вибух над нової літератури" (тенденції сезону), книжкове ПРОМО "Наші фішки – нові книжки", виставка одного жанру "Незбагнені таємниці, фантастичні пригоди", "Весела райдуга поезики", виставка-подорож "Захоплюючий бібліокруїз", "Одіссея книголюба",

виставка-вікторина "З книгою дружити – в світі любо жити", "Книга – добрий, мудрий друг, вона знає все навкруг", виставка-загадка "Прочитай, відгадай, іншим загадай", книжкова виставка-атракціон "Ульотне читання".

Привернути увагу відвідувачів та підняти їм настрій допоможуть **виставки-інсталяції** "Як на книжчини іменини", "Книга шукає свого читача", обладнані фотозони "Я – читач", "Спіймай мене за читанням". Крім того, радимо запровадити **Selfie Day** "З улюбленою книгою", запросити читачів до участі в акції "Фототрюки з улюбленою книгою" тощо.

Не оминаємо увагою й літературу, присвячену героїчним захисникам Незалежності України. У цьому сенсі доцільно організувати **патріотичну виставку** "Ми – незламні!" (використати матеріали про міста-герої України, їх визволителів та героїв-земляків), **виставку-звеличення** "Вклоняємось силі нескорених!", **бук-локацію** "Непереможна і єдина читацька Україна", **літературно-інформаційний дайджест** "Літературні герої Незалежності" тощо.

В межах терапевтичних читань доречними будуть **виставка-помічниця** "Книга – теж укриття", **книжкова виставка-діалог** «Великі страхи маленьких дітей».

Урочисто відкрити Всеукраїнський тиждень дитячого читання допоможуть: **свято книги та її шанувальників** "Під українським небокраєм книгу люблять і читають", "Віват людині, що читає!", **святкові мандрівки** "Україна – Запоріжжя – ЧиTime", "Сторінки гортайте – світ відкривайте!", "Нам по дорозі з книгою!", **святковий бенефіс** "Незвичайні пригоди звичайних книг" тощо.

Доцільно акцентувати увагу відвідувачів на виданнях для дітей і підлітків від українських авторів, які мають не лише високу естетичну цінність, але й порушують серйозні теми, впроваджують важливі наративи, презентують новаторські жанри та формати. Серед заходів, що сприятимуть означеним завданням, можуть бути: **бук-шоу** "Скарб таємничий із книжкової полиці", **літературний фреш** "Кольори жанрів", **круглий стіл** "Знати, щоб пишатися", **історична бесіда** "Моя країна – Україна", **історично-літературні дослідження** "360° навколо книги", "Історія слов'ян очима фантастів", **дні літературних ігор та драйвових книг** "Це – твоя книга!", **bookфреш** "Пригодницькі історії для читання", **довідковий калейдоскоп** "Всесвіт української книги", **експрес-огляди** "Український сюжет", "Дитячі смаколики українською".

Комунікації читачів підліткового віку сприятимуть, наприклад, такі заходи: **розмова в дружньому колі** "Твій вільний час і книга", **зустріч-роздум** "Дороги, що ведуть до книги. Дороги, до яких ведуть книги", **читацький діалог** "Прочитав/ла – хочу розповісти", **ярмарок читацьких думок** "Класна класика", "Радість від читання – радість пізнання", **книжковий кастинг** "На хвилі читацьких захоплень", **ігра-роздум** "Мій улюблений книжковий герой, чи схожий я на нього?"

Під час війни дітям вкрай необхідна гра. Адже людина, тим паче дитина, яка переживає стрес, втрачає бажання гратися, натомість вона мобілізує всі ресурси на ви-

живання. Якщо ми даємо собі можливість погратися, то виходимо з цього затиснутого стану. Але якщо для дорослих ігри – це про креативність чи якісь додаткові опції, то для дітей гратися життєво важливо. Почесне місце серед ігрових форм роботи традиційно посідають вікторини, літературні змагання, бібліотусовки ерудитів. І, звісно, ефективними засобами популяризації книги є **театралізовані свята, бібліошоу, бібліо-оквести, інсценізація уривків із книг, літературно-музичні ранки**. Отже, доречно організувати низку таких заходів, які передбачають активну участь саме юних читачів. У нагоді можуть стати, наприклад, **рандеву з книгою "Читайте з нами українське!", бібліомікс "Сучасна книжка – сучасним дітям"**. До вподоби відвідувачам можуть бути **бібліошопінг "Даремно часу ви не гайте! Ось ці книги обирайте!", гумористично-книжковий бранч "Веселощі, гумор, сміх – ці книги для усіх", літературний хепенінг "З книгою навколо світу"**.

Наймолодшим читачам прийдуться до смаку **казковий гурман-день "Вам і казка, і бубликів в'язка", казкова тусня "Дитячу книгу прочитай – у світ цікавий завітай", літературна круговерть "З казкою навколо світу", літературна заплутанка "Знайди свою книгу", казкова мандрівка "У книжці-чарівниці живуть таємниці", книжковий глобус-кросворд "Разом із книгою відкриваємо світи", літературне лото "Книжкові "вершки" для найменших"**. Дітлахам мають сподобатись **гра-подорож "Книгу відкриваємо – в казку завітаємо", бібліогралочки "Книжка відкривається – мандрівка починається", змагання юних розумників "Книги читай – успіху досягай", інтерактивна вікторина "Моя Україна"**. Читачам можна запропонувати приєднатись до участі в грі **"Авторське крісло"**, у **майстерні слова "Казка на свій лад"** тощо.

Радимо також звернути увагу на безкоштовний, зручний і простий у використанні **сервіс "Запроси магію AI в свої казки!"**. Це генератор казок **Kazka.fun (<https://kazka.fun/>)**, який за допомогою штучного інтелекту генерує казки українською мовою. Щоб створити казку необхідно зареєструватися, натиснути кнопку "Створити казку". Далі обрати тему й вигадати героя та сюжет. Натиснути "Створити" та вже за хвилину можна читати свою казку. Сервіс генерує до п'яти безкоштовних варіантів на день. У вільному доступі також є казки інших користувачів.

У контексті нових викликів, що постали перед нашою країною, усе більшої актуальності в бібліотеках для дітей набуває **національно-патріотичне виховання**. Саме тому надзвичайно важливо проводити заходи національно-патріотичної спрямованості: влаштовувати акції пам'яті, проводити години спілкування, під час яких обговорювати болючі питання щодо війни рф проти України, ініціювати бібліотечні проекти, присвячені борцям за незалежність та свободу нашої країни, організовувати зустрічі з ветеранами АТО, ООС, воїнами ЗСУ – учасниками війни рф проти України, залучати дітей до волонтерської діяльності, розповідати дітям про українську культуру, державність, традиції, звичаї тощо. Важливо, аби ці заходи були позбавлені надмірного пафосу, тому що це може сприйматися як лицемірство, а діти гостро реагують на

будь-яку нещирість. Краще говорити з дітьми чесно та відверто, це допоможе їм зрозуміти важливі речі.

Історія – це наше минуле у хронології часу. Історія світу, історія держави, історія життя роду – все передається дитині у спадок з урахуванням політичного, економічного, соціального та історичного чинників на основі стійкого емоційного зв'язку. Пробудження національної свідомості, ідентичності особи відбувається в дитинстві під впливом сім'ї, однолітків, дорослих (учителів, бібліотекарів тощо) і продовжує формуватися під час всього періоду соціалізації, до часу здатності реалізувати свою поведінку та діяльність відповідно до цінностей національної спільноти. Цьому процесу можуть сприяти і бібліотечні заходи, наприклад, **героїко-патріотичні читання "З книгою – до Перемоги"**, екскурси в історію **"Шлях до Незалежності довжиною в історію"**, години пізнання **"Скрижалі з давньої історії"**, подорожі у часі **"Героїчна Україна: від минулого до сьогодні"**. Подякувати захисникам України за їх героїзм та віддати шану полеглим відвідувачі можуть під час проведення **героїко-патріотичних читань "Вони стоять на захисті України"**, години вшанування **"Вклоняємось силі нескорених!"**, **"Уклін всім, хто край свій боронить"**, історично-патріотичних акцентів **"Герої нашого часу"**, години-реквієму **"Не серед нас, та разом з нами – в серцях, у пам'яті, в думках"**, **book-естафети патріотів "Відвага крізь покоління"**, **"До останнього патрону, до останнього подиху"**. Сформувавши та висловити власну національно-патріотичну позицію юним читачам допоможуть **патріотичні діалоги "Україні є що берегти, Україну є кому оберігати!"**, **"Національна гордість – сестра патріотизму"**, **"Ми – сильна нація!"**, коло юних громадян **"Ідеал громадянина. Який він?"**, **"Все буде Україна"**, **бесіди-діалоги "Від батька слово "Батьківщина", "Вітчизна" – від отця. Вона для кожного єдина і рідна до кінця!"**. Можна також запропонувати відвідувачам долучитися до **флешмобу патріотичної лірики "Муза болю, сумління і гніву"**, мотиваційного **логос-марафону "Нація, яка читає – непереможна"**, бібліотечного **флешмобу "За нами – перемога, з нами – світ!"**, стати учасниками **non-stop "Поезія, овіяна війною"** тощо.

Популяризації народних традицій під час проведення Всеукраїнського тижня дитячого читання сприятимуть **виставка-етнокуточок "І нема дивнішої краси, і нема святішої святині"**, **літературно-театралізоване свято "Моя Батьківщина – рідна земля, мамина пісня, широкі поля"**, **народознавчий лікбез "І дорослі, і малі знайте витoki свої"**, **"Бережемо традиції, живемо сучасним, творимо майбутнє"**, **фольк-майданчик "Немає переводу добрим звичаям народу"**, **"Український колодар"**, **літературно-фольклорні посиденьки "За звичаєм давнім"**, **народознавчі години "Давні обереги українців"**, **народознавчий калейдоскоп "Те, що робить нас українцями"**, **етнографічний диліжанс "Мандрівка у глибину народних звичаїв"**, **диво-мандрівки "Казкові дивинки з бабусиної скриньки"**, **етно-ігри "Вишиванку як книгу читаємо"**, **народознавча майстерня "До джерел народних**

ремесел", фольклорний вернісаж "Етно-style", фотоколаж "В об'єктиві – звичай предків" тощо.

В межах Краєзнавчого дня користувачам доречно запропонувати книжкову виставку-реконструкцію "Україна козацька: п'ять віків історії", книжковий вернісаж "Подорожуємо козацькими шляхами", виставку-пораду "Про батьківський край у книги розпитай", інформаційну вітрину "Край дніпровий, земле рідна, земле сонячна і хлібна", краєзнавчу фотовиставку "Стара фотографія розповідає", огляд-рекомендацію "Безсмертні сторінки козацької слави". Відвідувачів можна запросити на краєзнавчі читання "Українське козацтво: відгомін віків", годину слави "І оживає дух козацький", історичний екскурс "Моя сім'я в історії рідного міста", відеоподорож "Гетьманськими столицями, козацькими шляхами", респект-зустріч "Славетні люди Запоріжжя", фольк-веселку "Ми із того краю, де сопілка грає", краєзнавчі години-портрети "Перлини степового краю", краєзнавчо-мистецькі години "Не вмирає душа наша, не вмирає воля". Додати активності читачам допоможе участь у круглому столі "Ми нащадки славних козаків", диспуті "Де найкращі козаки?!". Зацікавлять користувачів історико-літературний турнір «Козацька слава наших предків», двобій знавців історії "Пізнай історію свого роду, українського народу", краєзнавчий квест "Форпости козацької волі", літературна гра-змагання "Доки буде Україна, доти будуть козаки". Цього дня логічним буде й підведення підсумків конкурсу юних блогерів "Мій рідний край, моя земля очима сучасників" тощо.

Сьогодні діти мають безпосередній зв'язок із тими подіями, які відбуваються в Україні: у багатьох батьки мобілізовані і захищають нашу державу, багато займаються волонтерством, і діти активно долучаються до різних акцій, спрямованих на допомогу військовим. У цьому сенсі доцільно організувати бібліотечні волонтерські осередки, в яких діти матимуть змогу малювати, писати, виготовляти обереги, збирати кошти на потреби наших захисників. Саме в таких осередках доречно запровадити майстерню співтворчості "Натхненні Українством".

В межах арт-терапевтичної програми "Читаємо та граємося, міркуємо та розважаємося" доречними будуть віртуальний психологічний тренінг "Від страху до нового життя: як подолати тривогу", експрес-поради "Щоб такого прочитати, щоб від стресу не страждати", "Твій душевний захист – книга", сеанси казкотерапії "Оповідки, що лікують", релакстайм "Наодинці з книгою", бібліотерапевтичні години "Емоційне перезавантаження", хвилинки-веселинки "Сміх – найкращі ліки", арт-обійми "Теплі розмови за чаєм та книгою", творча палітра "Я малюю радість!" тощо.

В умовах воєнного стану збереження довкілля та формування екологічної свідомості дітей також набувають особливого значення, залишаючись важливим завданням сучасного суспільства. Формування у дітей відповідального ставлення до природи – складний і тривалий процес. Його результатом має бути не тільки оволодіння визна-

ченими знаннями й уміннями, усвідомлення впливу різноманіття природи на забезпечення сталого розвитку, а й поліпшення емоційної чуйності, уміння і бажання активно захищати та облагороджувати природне середовище.

Основи екологічної культури, екологічна свідомість закладаються ще в дитинстві. Отже в еколого-просвітницькій сфері бібліотекам належить своє, особливе місце. Саме дитячі бібліотеки мають сприяти поглибленню знань про навколишнє середовище, навчати використовувати їх на практиці, формувати у дітей екологічну відповідальність, культуру поведінки в природному доквіллі, розвивати високі моральні якості. Потужним інструментом в досягненні цієї мети може стати дитяча література. Підібрана бібліотекарем художня та науково-популярна література екологічної спрямованості сприятиме глибшому зацікавленню дітей навколишньою дійсністю. Художня природознавча література сприяє не лише інтелектуальному розвитку дитини, а й розкриває ідеї розумного, дбайливого, толерантного ставлення до природи, що є основою формування відповідального ставлення людини до природи. Саме тому постійне ознайомлення юних користувачів із художнім словом, дитячими літературними творами є суттєвим компонентом формування відповідального ставлення до природи.

Однією з важливих сучасних тенденцій в "зеленій літературі" для дітей є використання героїв-захисників природи, які борються з руйнуванням доквілля та захищають природу. Ці герої можуть бути як тваринами, так і людьми, які розуміють важливість збереження природи та прагнуть змінити ставлення людей до доквілля.

Ще однією тенденцією сьогодення є використання інтерактивних елементів у книгах, які дозволяють дітям брати безпосередню участь в розказаній історії та дізнатися більше про природу. Наприклад, книги із завданнями та запитаннями за темою "Як ти можеш допомогти зберегти природу" залучають дитину в процес дослідження та збереження природного доквілля. З цією метою рекомендуємо звернути увагу дітей на інтерактивні книги про природу, які містять завдання, ігри та рухомі елементи, що допомагають залучити дітей до вивчення тем з екології, природних явищ тощо. Використовуючи фрагменти дитячих творів, можна запропонувати читачам розв'язати ту чи іншу екологічну задачу, ознайомити їх із правилами екологічно грамотної поведінки в природі не моралізуючи, а надаючи їм право вибору варіанта поведінки, умотивувати її.

Народні казки також традиційно залишаються одним із найефективніших засобів формування відповідального ставлення дітей до природи. Завдяки казкам дітям у доступній формі можна розповісти про складні явища в природі, про відносини природи і людини. За їх допомогою діти можуть висловлювати свої думки, переконання, навчитися розуміти стан доквілля і виявити особисте ставлення до нього. Природознавчі ситуації, висвітлені в екологічних казках, є зразком для наслідування дітьми у повсякденному житті та показують приклад гуманного ставлення до мешканців природи. Зміст екологічної казки виховує у дітей почуття совісті, обов'язку і відповідальності як найвищої загальнолюдської цінності.

Промоції екологічного читання, розвитку екологічної компетенції юних читачів сприятимуть книжкові виставки "В царстві ЕКО", "Земля – наш спільний дім", "Здоров'я планети. Факти та коментарі", виставка-вернісаж "Хіт-парад природних дивовиж", виставка-інформатор "Книга вчить, як з природою дружити", виставка-експозиція "Світ навколо великий та різний", виставка-застереження "Земля, яку ми втрачаємо", виставка-заклик "Збережи мене, людино, я земля твоя єдина!", виставка-табу "Заповідного не займай!", вітрина корисних порад "Альтернатива екологічному шоку", фотовиставка-роздум "Запорізький пейзаж в питаннях і відповідях". Доречним буде створення фотозони "Жити в стилі ЕКО вчить бібліотека". Радимо також організувати екосвята "Еко – Я! Еко – Ми! Еко – Світ!", "Мій край – зелена Україна", привести літературно-музичну композицію "Оспівана в поезії і прозі", екскурс у старовину "Екологічні традиції українців". Відкрити читачам віконце в природу допоможуть екопортал "Земля для людей – люди для Землі", екологічне асорті "Цей чудовий, дивовижний, розмаїтий світ", екологічна година "Ми – за чисте довкілля, за щасливе життя!", година екологічного спілкування "Віч-на-віч з природою", година милування природою "Порізному звучать мелодії природи". Можна запропонувати відвідувачам приєднатися до екологічного ток-шоу "Охорона природи – справа твоя, моя, наша", бесіди-заклику "Я хочу жити в якісному світі", години спілкування "Екологічний стан нашого міста", літературного набату "Довкілля б'є на сполох", кола однодумців "У піклуванні про живу істоту гартуються людські чесноти", екологічного тренінгу "Мені не байдуже...", дискусійних гойдалок "Є в природі рівновага", екодебатів "То хто ж рятує світ?", екологічного правосуду "Скривджена земля", аукціону екознань "Ми – господарі природи, бережімо її вроду", еколабораторії "Все задумано мудро в природі: жити треба у мирі і згоді". Доцільно разом із відповідними організаціями ініціювати рятувальну експедицію "Землянам – чисту планету!", екологічну варту "Бережіть природу, не робіть їй шкоду", екоколоку "Якщо любиш – оберігай!", флеш-десант "Допоможу місту стати чистим". Пояснювати дітям сутність екологічної культури необхідно доступно, в ігровій формі. Це можуть бути, наприклад, фут-квест "Тендітна планета", екотурнір "Довкілля і ми", літературна гра-мандрівка "Квітка-Україна", ігрове шоу "Разом книжки читаємо – разом природу захищаємо", еко-спортивні розваги "Рости-виростає, про природу дбай". Найменшим читачам можна запропонувати програму екочитань "Про природу та звірят – для допитливих малят". Зацікавити дітей можна забавами маленьких природолюбців "Забавлянки на лісовій галявині", іграми-загадками "Кольори та звуки рідної природи" або "Загадки й потішки від кішки та мишки", флеш-грою "Тварини в книгах", бібліотечним зоопарком "Про цікавих тварин дорослим і малим", рольовими іграми "Казка вчить, як з природою дружити". Можна також запросити відвідувачів до участі в конкурсі плакатів "Дітям – чисту планету!", "За життя без сміття", аплікацій та витинанок "У долі

природи – наша доля", малюнків "Будинок під блакитним дахом", конкурс-дефіле ековбрання "Час бути "ЕКО". До вподоби користувачам припадуть і традиційні виставки малюнків та творчих робіт "Збережи природу", "Еко-Диво" тощо.

Чим старшою стає дитина, тим більшою стає її потреба у розширенні та поглибленні знань, а бажання дізнатися більше про досі невідоме – стимулює необхідність долучатись до різних носіїв інформації та інформаційних ресурсів різних напрямів. Саме тому ми маємо створювати й власні **медіа-продукти: буктрейлери за книгами, пізнавально-інформаційні відеоролики, зустрічі на онлайн-плато, музичні відеоказки та відеовікторини**. Особливо популярними серед віддалених користувачів можуть стати **онлайн-знайомства з книгами і письменниками "Нові літературні імена та твори", онлайн виставки-інсталяції "З книгою навколо світу або подорож на дивані", мультимедійні мандрівки "Сторінками літературних героїв", віртуальні подорожі "Літературні хіти сезону", пошукові веб-експедиції "Розшукується модна книга", інтерактивні фрістайли "Подорожі під хмарами", ігри-мандрівки "Портал у світ дитячих книг", медіа-піжмурки "Казкові вухастики", відеозабавлянки "Що буває, коли книга оживає", відеопаради "Подивився – прочитай!", web-паради "Бібліотека збирає друзів".** Віддалені користувачі залюбки долучаться й до **онлайн майстер-класів "Роби як ми, роби з нами, роби краще за нас!", віртуальних фотогалерей "Я і моя улюблена книжка"** тощо.

Безперечно, книга, як вірний друг, завжди має бути поруч і бути надійним укриттям від зайвих токсичних емоцій. А під час війни вона допомагає подолати страхи та позбутися негативних думок.

Нижче пропонуємо вашій увазі декілька сценаріїв заходів, розроблених фахівцями КЗ "Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач" ЗОР, що сприятимуть популяризації книги та читання серед дітей і підлітків.

Сторітелінг з елементами лялькової вистави "Хлопчик Нечитайлик у країні Мудрагелії"

У заході задіяні: ведуча-бібліотекар і ляльки – хлопчик Нечитайлик та дівчинка Надійка-Грамотійка. Розповідь бібліотекаря супроводжується мультимедійною презентацією, що чергується зі сценками лялькової вистави.

Ведуча: У стародавні часи на Землі не було книжок, тому що люди ще не вміли їх виготовляти. Але набуті знання і певні події треба було якось зберігати, але яким чином? Тому люди і почали "зображати" свої думки у малюнках. Наприклад, вони малювали палички, щоб визначити кількість прожитих днів, креслили на піску, на глині. Але ті малюнки змивалися дощами, завіювались вітрами, тому люди придумали кращий спосіб залишати записи. Вони почали видряпувати їх на камінні. Якою складною була та робота! Але ті зображення збереглися й до сьогодні – це наскельні малюнки,

які пережили багато тисячоліть і донесли інформацію до наших днів. Та згодом, з'явилась необхідність надійніше зберігати набуті знання. І люди вигадали писемність.

Перші книжки мали незвичний вигляд – це були дерев'яні дощечки, вкриті воском, на які гострою паличкою наносились записи. Пізніше, у третьому столітті до н.е., винайшли пергамент. Перші пергаментні книги з'явилась в Малій Азії у місті Пергамі, вони були не друкованими, а писаними і дуже важкими та об'ємними. Пізніше книги стали виготовляти з папірису, але вони довго не зберігалися, листки кришилися. І тільки у XIII столітті, у Європі, навчилися виготовляти папір, і з цього часу почався розквіт книги. А щоб вам була більш зрозумілою історія появи перших книжок, пропоную передивитися відео. (*Перегляд відео "Що таке книга і як вона з'явилась. Магія звичайних речей"*).

За ширмою з'являється хлопчик Нечитайлик.

Нечитайлик: О, знову про книгу розповідають... фе-е-е. Де вона узялася на мою голову? І чого я такий нещасливий? Треба було мені народитися ще до того, як винайшли ті книжки. От було тоді добре! У давні часи дітей не примушували читати, ніхто не змушував уроки робити... бігай собі, гуляй з раннього ранку до пізнього вечора, і ніхто не кричав: "Читай! Роби уроки!". Ніяких книжок і ніяких уроків... А то ... просто жити не дають з тими книжками!

З'являється дівчинка Надійка-Грамотійка.

Надійка-Грамотійка: Хлопчик, ти хто такий? Чого так голосно кричиш на всю країну Мудрагелію?

Нечитайлик: І ніяка це не країна! А звичайна...бібліотека... теж мені – країна! А ти хто?

Надійка-Грамотійка: Я Надійка-Грамотійка. І як тобі не соромно? Кожен знає, що бібліотека – це простір знань і мудрих думок, тому і називають її Мудрагелією! А ти не сказав, хто ти, і як тебе звати?

Нечитайлик: Та хто-хто... Кінь у пальто, бо як інакше скажеш? Я свого справжнього імені не пам'ятаю, лише прізвисько, яким мене всі називають. Нечитайлик я, ось хто.

Надійка-Грамотійка: Нечитайлик? Оце так! Що ж ти такого наробиш, що такого гарного хлопчика та так негарно дражнять?

Нечитайлик: Та не люблю я книжок, вони взагалі не потрібні? Все, що мені треба, я й так знаю, а всі все одно кричать: читай, пиши, вчи! Аж вуха болять за цілий день... А якщо я не хочу?! Не хочу і не буду! Ось так!

Надійка-Грамотійка: Нечитайлику, а тебе ж здається Михайликом звали, чи не так?

Нечитайлик: Ну, напевно...

Надійка-Грамотійка: А тепер – Нечитайлик. Погано, що таке прізвисько дали і погано, що книжок не любиш. Народне прислів'я усі знають: "Вчення – світло, а невчення – пільма", і це правда, хіба ні?

Нечитайлик: Ну навіщо мені багато знати? Людина все рівно не може всього знати!

Надійка-Грамотійка: Звичайно ні, але треба прагнути знати більше, бо ж наука в ліс не веде, а з лісу виводить. Чим більше людина знає, тим мудрішою стає, а книжка якраз і допомагає в цьому, ти подумай над цим.

Нечитайлик: Не хочу і не буду!

Надійка-Грамотійка: *(сама до себе):* А відправлю-но я його у давній ліс, самого, хай там погуляє без знань, страху натерпиться, може порозумнішає. *(до Нечитайлика)* Слухай, а ти хочеш потрапити туди, де немає книжок?

Нечитайлик: Звісно, з радістю!

Надійка-Грамотійка: Ну тоді ходімо, я тобі дорогу покажу. *(Виходять вдвох, звучить музика, що імітує рух. Надійка-Грамотійка повертається одна).*

Надійка-Грамотійка: Ну що, друзі, нехай наш герой побігає в лісі, помріє, як колись люди мріяли, а сьогодні їхні мрії стали реальністю. Хіба не так? Ось, наприклад, чарівна тарілочка з наливним яблучком, яка різні події показувала, перетворилася на що?...*(відповіді дітей)* ... Так, на телевизор, комп'ютер, планшет... правильно! А чарівний літаючий килим – на ... *(відповіді дітей)*... Так, на літак, гелікоптер аеробус. Отже, мрії людей стали реальністю, і в цьому величезна заслуга книги, саме вона збирала віковий досвід, зберігала всі знання наших пращурів. А от мені цікаво, ви книги читаете? ... *(відповіді дітей)*. Зараз ми це перевіримо, я вам буду загадувати загадки, а ви уважно слухайте та відповідайте.

Загадки:

Ріс на дубі віковому,
Восени утік із дому.
Стриб на землю, й покотився,
Що й без шапки залишився.

Листя жовкне, опадає,
Птах у вирій відлітає,
Щедрі врожаї приносить
Золотиста пора ... *(осінь)*

У лісочку при доріжці
Хтось стоїть на одній ніжці,
Заховався під листочок,
Це малесенький ... *(грибочок)*
Як в корзиночку не хочеш,
То не попадайся на очі!

Вже ясне сонце припікає,
Синичка весело співає,
Квітуха, ніжна, запашна
Ця пора року. Це ... *(весна)*

Під листочком спочиває
І на зиму засинає.
А як веснонька прийде,
Новим дубом проросте! *(жолудь)*

Все білим килимом услала,
Річки льодами закувала,
В кожух закуталась сама
Від холоду пора ... *(зима)*

Сумно стало на дворі,
Сірі хмари угорі,
З них летять якісь краплинки,
Ніби срібні намистинки.
Їх набралось аж горщик!
Це осінній крапа ... *(дощик)*

Ягідками почастиє,
Зелен-цвітом замилує,
Теплим сонечком зігріє,
Запашне, барвисте ... *(літо)*

Надійка-Грамотійка: Молодці, діти, ви багато знаєте. А щоб знати ще більше потрібно частіше відвідувати Мудрагелію, країну, де живуть книги. Скажіть мені, що це за країна? (*діти відповідають: бібліотека*). А які жителі її населяють? (*діти відповідають: книги*). Вірно. А що ж там наш Нечитайлик? Мабуть, нагулявся вже? Може заберемо його, чи ще хай трохи погуляє? (*діти відповідають*).

Надійка-Грамотійка зникає і повертається з хлопчиком Нечитайликом, який тремтить від холоду і страху.

Надійка-Грамотійка: Нечитайлику, що це з тобою? Як ти себе почуваєш?

Нечитайлик: Ой, нічого не питаєте...

Краще книжку, книжку дайте!

Був я дуже необачний,

Бо не знав, що там так лячно.

Люди там ще зовсім "темні",

Зовсім, зовсім неписьменні.

У страху живуть, страждають,

Нічогосінько не знають,

Нічогосінько не вміють,

Про добробут тільки мріють.

Ні, не хочу я там жити,

Буду я уроки вчити,

І писати, і читати,

Розум буду розвивати.

Надійка-Грамотійка: Ну тепер ти зрозумів, навіщо потрібно читати?

Нечитайлик: Так, а ще я обов'язково запишусь до вашої бібліотеки. Тут так багато книг, а з книг люди дізнаються про все на світі! Я зрозумів, що люди йшли до створення книги тисячі довгих років, аби збирати і записувати до них усі свої досягнення.

Надійка-Грамотійка: Ну що ж, іноді треба страху натерпітись, щоб зрозуміти істину. Я рада, що ти сам захотів потрапити до країни Мудрагелії і серйозно взятися за читання.

Нечитайлик: Дякую тобі, Надійко-Грамотійко, я добре засвоїв твій урок. А вам, діти, я не бажаю того, що пережив сам. Ох, і страшно там було! А ще я хотів попросити, щоб мене більше не називали Нечитайликом, моє ім'я все ж таки Михайлик!

Надійка-Грамотійка: Ти знову для всіх Михайлик, а ще краще – Михайлик-Читайлик! Все добре, що добре закінчується. Ходімо, Михайлику, я пораджу тобі, що почитати. А вам, друзі, до побачення, до нових зустрічей, хай щастить вам!

Ведуча: Діти, а щоб гарно читати, потрібно насамперед вивчити, що? (*Відповіді дітей: алфавіт, азбуку, абетку*). Вірно. Тому зараз, я пропоную вам пограти у гру-імітацію "Бібліотека". Поділимося на дві команди і виконаємо моє завдання. Хто швидше справиться, той і переможець. А завдання буде таким: треба швиденько розкласти ось ці книги за алфавітом назв. (*Дітям пропонуються набори книг по 8-10 штук*). Молодці, бачу добре - знаєте абетку. Що ж, на цьому наша зустріч закінчується, проте, пам'ятайте: двері бібліотеки завжди відкриті для вас. До нових зустрічей!

Історико-розважальний турнір "У пошуках козацьких клейнодів"

Клас ділиться на дві команди – рої, що братимуть участь у турнірі. Команди вибирають капітанів-ройових і придумують для роїв назви. Суддями можуть бути вчитель класу, батьки дітей, працівники бібліотеки. Гравці команд-роїв можуть допов-

нювати ройових, чи брати на себе відповідальність за відповідь. Виконуючи завдання, команда може купити підказку, виконавши творче завдання, наприклад, розказати вірш, виконати пісню тощо. Бали нараховуються залежно від складності і повноти відповіді від 1 до 3 балів.

На початку турніру звучить "Козацький марш"

Ведуча: Дорогі діти й шановні дорослі! Ми зібрались сьогодні в цьому залі, аби довести, що ми є нащадками славного козацького роду, що в наших жилах тече кров сміливих, відважних, розумних людей – вільних козаків, адже козацтво завжди відіграло вирішальну роль у становленні нашої держави. Наш народ береже спогади про власне минуле, пишається своєю історією. Перекази про подвиги і перемоги передаються із покоління в покоління. Отже, розпочинаємо наш квест. Вам доведеться пройти через десять випробувань. Саме стільки колись було порогів на Дніпрі. В давні часи ці пороги були страшною перешкодою для тих, хто плив Дніпром на Січ. Вважалося, що справжнім козаком може зватися лише той, хто хоч раз у житті пройшов через ці пороги. Тож ділимося на команди, обираємо капітанів та вирушаємо за пригодами.

Ведучий повідомляє командам правила і представляє суддів.

Ведуча: Шановні учасники квесту! Вам, мабуть, відомо, що козаків завжди відрізняла чудова інтуїція та передбачення. Тому наше перше випробування на перевірку вашої інтуїції. Питання будуть задаватися командам по черзі. Ройові мають відповісти "Вірю" або "Не вірю". Все зрозуміло? Тож, починаємо!

Випробування I "Вірю – не вірю"

1. До українських козацьких загонів міг приєднатись чоловік будь-якої національності і будь-якого роду-племіні, прийнявши козацькі звичаї та перейшовши в православну віру. *(правда);*

2. Число козаків у курені складало 200 чоловік. *(неправда, у різні часи було по різному: їх бувало від кількох десятків до сотні);*

3. На козацьких чайках, крім веслярів, могли розміститись 50-70 озброєних козаків та 2-4 невеликі гармати, порох, свинець, ядра, харчові продукти. *(правда);*

4. Козаки не мали права одружуватись. *(неправда. Запорозьке військо ділилося на січових і тих, хто жив у зимівниках. Січовики були люди безшлюбні, а зимівники могли мати сім'ю, займалися господарством. Усі разом вони й складали козацьке військо);*

5. Дмитро Байда-Вишневецький був завзятим воїном. Одну з перемог над ворогом він здобув, навіть не змахнувши жодного разу шаблею! *(правда);*

6. Козаки називали дубами вантажні вітрильні судна прибережного плавання. *(правда);*

7. Військо Запорозьке, зазвичай, поділялось на 38 куренів – частин війська. *(правда);*

8. Іван Підкова отримав таке прізвище тому, що вмів кувати підкови для коней. *(неправда. Він мав рідкісну фізичну силу та запросто міг розгинати підкови);*

9. Військова старшина – кошовий отаман, суддя, писар, осавул – мали житло, окреме від простих козаків. *(неправда. Вони обідали й спали у своїх куренях разом з простими козаками);*

10. Козацький табір з возів був не тільки неприступною фортецею в обороні, але й засобом атаки та пересування війська. *(правда);*

11. Коли у козака народжувався син, то батько сипав у купіль пороху, щоб син був хоробрий і твердий. *(правда);*

12. Особливо ганебним злочином у козацькі часи вважалася зрада коханню. *(правда. Народний осуд цього явища пояснювався тим, що людина, непорядна в особистому житті, не може прислужитися своїй землі, Вітчизні. Якщо хтось здатний зрадити близьку людину, то він зрадить і Батьківщину.);*

13. У гетьмана Хмельницького було два імені. *(правда. Зіновій і Богдан);*

14. Син Богдана Хмельницького Юрій став гетьманом у 16 років. *(правда);*

15. Гетьман Іван Мазепа був чудовим знавцем літератури і власником найкращої на той час бібліотеки в Україні. *(правда);*

16. Дмитро Вишневецький був першим гетьманом запорожців і засновником першої столиці Війська Запорозького. *(правда).*

Питання- випробування можна використовувати частково, враховуючи вік дітей.

Ведуча: Поки судді підраховуватимуть бали за правильні відповіді, послухаємо виступ наших гостей. *(звучить музичний номер).* А тепер послухаємо наших суддів. *(Член журі оголошує рахунок першого випробування).* Дякуємо нашому справедливому журі та продовжуємо. Відомо, що козаків завжди оточували надзвичайні речі, тож спробуємо пройти наше друге випробування.

Випробування II "Розпізнавай і називай"

Командам роздаються картки з малюнками та назвами зображень. Учасникам потрібно за 2-3 хвилини правильно поєднати малюнки з їх назвами. Додаткові бали нараховуються за характеристику тієї чи іншої речі. Завдання виконується під музику.

Малюнки для першого рою: печатка, булава, шаровари, шабля, люлька, кобза.

Малюнки для другого рою: порохівниця, чайка, гармата, пістолі, литаври, вежа.

Ведуча: Час вийшов. Запрошую рої представити результати цього випробування. *(Виступи команд. Оцінка членами журі).*

Ведуча: Молодці, команди! Дякуємо членам журі. А зараз вам треба підключити фантазію і пройти третє випробування.

Випробування III "Складай – відповідай"

Кожній команді надається пазл з репродукцією картини:

Для першої команди – І. Рєпіна "Запорожці пишуть листа турецькому султанові"; для другої – С. Васильківського "Козаки у степу".

Ведуча: Ваше завдання: скласти пазл за 2-3 хвилини. А якщо ви правильно вкажете назву картини та її автора, то отримаєте додаткові 2 бали. *(Випробування проводиться під музику).*

Ведуча: Час вийшов. Запрошую рої представити отримані картини. *(Виступи команд).*

Ведуча: Дякую! Ви чудово впоралися з таким складним завданням та заслуговуєте на музичну паузу. Запрошуємо на сцену наших гостей *(Музичний номер)*. Ваші оплески юним талантам! А ви, мої юні друзі, вже подолали третину випробувань і, гадаю, що вам цікаво дізнатися, скільки балів має кожен рій. Отже, послухаємо наше шановне журі. *(Члени журі повідомляють кількість балів, зароблених у 3-х випробуваннях та загальний рахунок).*

Ведуча: Дякуємо за інформацію та продовжуємо наш шлях до перемоги. Наступне, четверте випробування.

Випробування IV "Юні митці".

Ведуча: Пропоную вам взяти участь у естафеті, яку ми назвали "Юні митці". Як ви вважаєте, чому? *(Відповіді учасників)*. Саме так. Від складання пазлів з репродукціями відомих художників час перейти до власної творчості. Проте, не все так просто. Кожен учасник рою по черзі буде малювати на аркушах паперу, закріплених на фліпчарті, лише один елемент козака. Виграє той рій, який згуртовано й акуратно, точно і швидко намалює козака. *(Випробування проводиться під музику)*

Ведуча: Молодці! Ви створили справжні шедеври! Передаємо ваші малюнки журі – нехай насолоджуються та нараховують більше балів. А ми рухаємось далі. Ви, звісно, знаєте, що козак має бути завжди готовим до бою. А це означає, що він має вміти дуже швидко одягатися. Тому наступне випробування має показати вашу спритність в одяганні. Рій повинен одягнути козака за дві хвилини. Увага! На козакові обов'язково мають бути одягнені: шапка, пояс, жилет, сорочка-вишиванка, шаровари, чоботи, шабля, жупан або кожух. Завдання виконується на швидкість та правильну послідовність одягання.

Випробування V "Одягни козака"

Одяг козака перемішаний із іншими частинами одягу як чоловічого, так і жіночого. Учасники повинні правильно і швидко вибрати необхідні частини одягу козака і одягнути на одного із членів рою. Випробування проводиться під музику.

Ведуча: Дякую! Ви дуже швидко впоралися, і ваші козаки готові до будь-яких дій. Одягнені козаки, будь ласка, пройдіться по залу, щоб журі могло детально розглянути вас та оцінити ваше вбрання. *(Проводиться дефіле одягнутих козаків)*. Шановне журі, ви встигли зафіксувати здобутки роїв? Чудово! Тож продовжуємо. Від природи справжні українці вирізнялися хистом майстерно розповідати оповідки, вміли підмічати смішні сторони в інших і зображувати їх у жартівливому, але ні для кого не образливому тоні. Як зазначали дослідники запорізького козацтва тієї епохи: "Звичаї у запорожців дивні, вчинки хитрі, а мова й вигадки гострі й більше на насміх схожі". Цією рисою вдачі запорозьких козаків і пояснюються прізвиська, якими вони наділяли своїх новачків. Часто ці прізвиська козакам давала громада. Наприклад, той, хто спалив курінь, – Палій, хто розкладав вогонь над водою – Паливода, той, хто варив кашу – Кашовар тощо. Так само виникли прізвиська Горбач, Тягнирядно, Рябошапка. Тож як ви вже, мабуть, здогадуєтеся наступне випробування буде пов'язане саме з козацькими прізвиськами. Роям надається 3 хвилини, щоб згадати чи придумати якісь нові козацькі прізвиська. За кожне прізвисько надається 1 бал. Завдання зрозуміле? Починайте!

Випробування VI "Називай – не ображай"

Рої виконують завдання. Приклади прізвиськ: Рябокінь, Непийпиво, Орлик, Кривоніс тощо.

Ведучий: Час сплив! Слухаємо перелік придуманих вами козацьких прізвиськ. *(Рої по черзі називають записані прізвиська)*. Молодці! Своїм гумором, веселою вдачею, гострим словом ви довели, що є справжніми нащадками запорізьких козаків. Слово у вас гостре, але тепер перевіримо, чи такий же гострий у вас зір. Запрошую вас до наступного випробування. Кожен гравець рою по черзі бере на столі аркуш, формує з нього "ядро" та з відстані п'яти кроків кидає його в ціль – кошик. Кожне влучання – 1 бал. Переможе команда, яка буде швидшою та влучнішою.

Випробування VII "Кидай і влучай».

Випробування проводиться під музику. Журі оцінює випробування та присуджує бали.

Ведучий: Молодці! Влучні, як і мають бути справжні козаки. Пропоную вам трошки перепочити та послухати музичний номер у виконанні наших гостей. *(виконується музичний номер)*.

Ведуча: Ваші оплески нашим виконавцям! А я запрошую журі назвати кількість балів, зароблених у 4-7 випробуваннях та оголосити загальний рахунок. *(оголошення журі)*. Дякуємо журі за інформацію та йдемо далі. Для наступного випробування я запрошую по двоє учасників від кожного рою. Одному з учасників я зав'язу очі, інший має допомогти своєму товаришу пройти дистанцію, не зачепивши перешкоди – кеглі, даючи правильний напрямок словами "вправо", "вліво", "прямо" тощо. Бали будуть

нараховуватись за час проходження дистанції та за кількість перешкод – кеглів, які встояли.

Випробування VIII "Допомагай – перемагай;

Випробування проводиться під музику.

Ведуча: Молодці! Ви справді довели важливість взаємодопомоги. Тому з вами можна здолати будь-які пригоди. А ми вже наближаємось до фінішу. Отже, я оголошую наступне, дев'яте випробування. За одну хвилину ви маєте дати якнайбільше правильних відповідей на мої запитання. Питання я буду задавати роєм по черзі: спочатку одному рою, потім – іншому. Кожна правильна відповідь додасть рою 1 бал. Готові?

Випробування IX "Гонка за лідером"

Питання для першого рою:

1. Як називались судна, на яких плавали запорозькі козаки? (*чайки*);
2. Назвіть острів, на якому була розташована Запорозька Січ. (*Хортиця*);
3. Як називалась зачіска козаків? (*оселедець*);
4. Якого кольору був стяг Запорозької Січі? (*малиновий*);
5. Назвіть козацький бойовий танець. (*гопак*);
6. Як називається знак гетьманської влади – палиця з кулястим потовщенням? (*булава*);
7. Як називали юного зброєносця козацької старшини? (*джура*);
8. Як називали отамана козаків на Запорозькій Січі? (*кошовий*).

Питання для другого рою:

1. Як називали безтурботну людину, яка любить весело проводити час? Це прізвисько одного з козацьких отаманів (*Байда*);
2. Як називалась висока споруда, за допомогою якої козаки мали змогу спостерігати за ворогом і передавати сигнали своїм? (*вежа*);
3. Кого називали козаком? (*вільну людину*);
4. Як називали хати, в яких жили козаки? (*курені*);
5. Як називається відсутність у козака страху перед небезпекою, невідомим? (*відвага*);
6. Про яку деталь козацького вбрання говорили: "Широкі, як Чорне море"? (*шаровари*);
7. Як звали дивовижного гетьмана – силача, який міг легко зламати руками підкову? (*Іван Підкова*);
8. Назвіть відомого українського поета, який у своїх творах оспівав козацьких ватажків. (*Тарас Шевченко*).

Ведуча: Щиро дякую вам за такі гарні знання нашої козацької минувшини! Але ж ви, мабуть, знаєте, що найважче випробування в світі – випробування славою. Не кожен його витримує. Подивимось, як ви пройдете останнє випробування. Я прошу суддів підрахувати остаточні підсумки наших змагань.

Випробування ІХ "Переможець чи переможений"

Судді підводять підсумки, підраховують бали кожної команди та оголошують переможців.

Ведучий: Оплески першому рою! Оплески другому рою! Ну ось і останнє випробування пройдено. Перемогла дружба. Вона завжди перемагає. В ній вся міць, вся сила. Не дарма часто звучить вислів: "Разом нас багато – нас не подолати!". Так, наша пам'ять про славне минуле українського війська повинна завжди підкріплюватись добрими та корисними справами. Ми, як і наші предки – козаки, маємо залишити в житті по собі добрий слід.

Ми роду козацького діти,
Ми любимо сонце і квіти,
І сонце нам шле свій привіт.
Ми роду козацького діти,
Землі української цвіт.

Хай козацькому роду не буде переводу!

Літературне рандеву "Казкарка зі Швеції – Астрід Ліндгрєн"

Захід має кілька блоків – сторінок. Ведуча – розпорядниця проводить конкурси, представляє інших учасників заходу: героїв казок А. Ліндгрєн – Пеппі, Карлсона та саму авторку, ролі яких виконують бібліотекарі або активні читачі. Захід можна провести частинами у кілька етапів.

Сторінка 1. Vivat, Астрід Ліндгрєн!

Ведуча: Все почалося з того, що на вулиці Стокгольму випав сніг. І звичайнісінька домашня господиня на ім'я Астрід Ліндгрєн послизнулася і пошкодила ногу. Лежати в ліжку виявилось дуже нудно, тож 33-річна фру Ліндгрєн вирішила написати книгу. Не для друку, зрозуміло. Вона написала свою першу книгу для своєї маленької доньки Карін і ще для однієї дівчинки. Для тієї, що жила в ній самій.

Колись Астрід Ліндгрєн мала інше прізвище, її звали Астрід Анна Емілія Еріксон. Жила вона разом з батьками в містечку Віммерб'ю провінції Смоланд. Це край старовинних церков, покритих давніми письменами, край складувів, столярів і фермерів, край легенд та переказів, верескових пагорбів та озер. Крім Астрід у сім'ї було ще троє дітей. Яких тільки ігор вони не винаходили! Дитинство було схоже на грандіозне свято! В цей час Астрід Ліндгрєн була надзвичайно, дивовижно щаслива. Мабуть, то-

му, що в садибі Нес мешкала любов. Але будь-якому святу, і навіть найдовшому, колись приходиться кінець. Ось і Астрід з подивом помітила, що виросла.

Фрекен Еріксон вирішила почати самостійне життя – вона влаштувалась коректором до газети (виправляла помилки, прямо як вчитель), і перша серед дівчат в окрузі обстригла своє довге волосся. Коли їй виповнилося 18 років, у пошуках роботи вона вирушила до Стокгольма, де вийшла заміж і стала домогосподаркою. Згодом вона написала для своєї доньки Карін книгу "Пеппі Довгупанчоха". Як же це сталося?

Коли Карін було сім років, вона захворіла на запалення легень і попросила маму щось розповісти. "Що саме?" – запитала та. "Розкажи про Пеппі Довгупанчоху!" – запропонувала донька, яка на ходу вигадала це незвичайне ім'я. Ну а потім наполеглива дитина вимагала все нових і нових історій. Декілька років поспіль Астрід продовжувала вигадувати історії про Пеппі. Так і народилася одна з найвідоміших повістей письменниці.

Сторінка 2. "Кумедна фантазерка Пеппі"

Ведуча: Давайте з вами пригадаємо, що нам відомо про Пеппі. Спробуйте вибрати правильну відповідь у варіантах, які я вам запропоную.

Бліц-штурм "Знайомство"

1. Як називається країна, де живе Пеппі? (*Сміляндія; Іграндія; **Веселія**; Чомундія*);
2. Скільки Пеппі років? (6; 7; **9**; 10);
3. До Пеппі на віллу увірвались... (*злодії; пірати; дикі звірі; діти*);
4. Поліцаї хотіли забрати Пеппі... (*до театру; на прогулянку; **в дитячий будинок**; у поліцейський відділок*);
5. Пеппі захотіла піти до школи, щоб... (*не нудьгувати вдома; показати всім, що вона найрозумніша; побешкетувати там; **у неї почались різдвяні канікули (а якщо вона не ходить до школи, то і канікули не можуть розпочатись)***);
6. У цирку Пеппі стрибнула на спину... (*коню; собаці; свині; мавпі*);
7. Що велике Пеппі з'їла сама за кілька хвилин на підвечірку? (ковбасу; **торт**; морозиво; тарілку борщу);
8. Залізши по дереву до мансарди хмарочоса, Пеппі врятувала двох маленьких хлопчиків від... (*пожежі; спеки; голоду; падіння*);
9. Томмі і Аніка подарували Пеппі на день народження ... (цукерки; **музичну скриньку**; іграшку; кольорові олівці);
10. Мавпочку Пеппі звали ... (Філле; Карлсон; Боссе; **пан Нільсон**);
11. Хто написав Пеппі листа? (Томмі; Аніка; **сама Пеппі**; мама);
12. Пеппі врятувала у звіринці дівчинку від... (*тигра; вовка; гадюки; хуліганів*);
13. Який високий гість приїхав до Пеппі? (*друг Томмі; **її тато**; вчителька зі школи; поліцай*);

14. Як називалася шхуна, на якій після прощального бенкету на своїй віллі Пеппі відплила разом з капітаном Довгапанчохою? ("*Веселуха*"; "*Забуваха*"; "*Везуха*"; "*Стрибуха*");

Ведуча: Молодці! Ви добре впоралися з цим завданням! Тож, зустрічайте – до нас у гості завітала ця дивовижна дівчинка з незвичайним ім'ям Пеппі Довгапанчоха. (*Звучить пісня "Пеппі Довгапанчоха"*).

Пеппі: Привіт, друзі! Як настрій? Гарний? Що ж, пропоную вам, мої любі, спочатку трішки "підкріпитись". Давайте пограємо з вами в гру "Літературні бутерброди". Зараз я роздам вам картки. На кожній з них написано або одне слово, або словосполучення – це певні події, герої, опис або назва чогось. Вам потрібно буде зробити з цих карток "бутерброди": скласти картки одна на одну, добираючи необхідну подію до необхідного героя або до назви. Деякі накладанці вийдуть "товсті" і "пухкі", а деякі – "тоненькі", бо "начинка" у кожного буде різна. Отож, починаємо! (*Пеппі та ведуча роздають дітям картки, які читачі за 3 хвилини мають скласти відповідним чином*).

Конкурс "Літературні бутерброди"

1. Пеппілота, Віктуалія, Рувьгардіна, Крісмінта, Ефраїмсдоттер, Довгапанчоха (*Повне ім'я Пеппі*);

2. Панчохи, руді кіски, веснянки, дивна дівчинка. (*Опис зовнішності Пеппі*);

3. Ангел, Негритянський король, моряк, капітан. (*Батько Пеппі*);

4. Країна "Веселія", будиночок у садку, вілла "Хованка". (*Місце, де жила Пеппі*);

5. Мавпеня Нільсон, Аніка, Томмі, кінь. (*Друзі Пеппі*);

6. Грудки золота, страусове пір'я, здохлі пацюки, гайки. (*Непотрібні речі, які Пеппі вишукувала, бо називала себе Пошуковцем*);

7. Шибайголова Карлсон, Блюм, волоцюги. (*Злодії, що вдерлися до Пеппі*);

Пеппі: Діти, та ви просто молодці! Стільки накладанців зробили! Тепер ми з легкістю можемо мандрувати далі! Проте нам потрібно ще розшифрувати декілька телеграм, які надійшли до мене "Казковим телеграфом". Допоможіть, будь ласка, визначити, про кого або про що в них йдеться. (*Пеппі та бібліотекар по черзі зачитують тексти*).

Конкурс "Казковий телеграф"

1. "Він був капітаном і плавав по широкому морю. Пеппі також плавала з ним, поки якимось під час бурі велика хвиля не забрала його з палуби і він зник. Пеппі вважала, що він поплив на острів, де живе повно негрів, став їхнім королем і тепер ходить собі серед них із золотою короною на голові". (*Йдеться про тата Пеппі*);

2. "Спершу кажу лагідно, а коли не послухаю, кажу ще раз суворіше, а вже як і тоді не хочу слухатись, то даю собі ляпаса". (*так Пеппі сама себе вкладає спати*);

3. "Байдуже, чи ти не забудеш помити ноги, коли тебе запросять до королеви, але не забудь узяти пляшку, коли ти готуватимешся до корабельної аварії. Без неї краще взагалі сидіти вдома". (*їдеться про пляшку, в яку кладуть записку з проханням про допомогу і кидають у воду. Про неї розказував Пеппі батько*);

4. "Усамкюсор мюсор філібюсор". ("*Тремтять, мої вороги!*" – це вигук капітана Довгапанчохи по-негритянському);

5. "Ви, звичайно, можете приходити сюди гратися. Ключ висітиме на цвяшку біля одвірку. Можете брати все, що в шухлядах. І я поставлю в дуплі драбину, щоб ви могли самі ховатися там. Хоч, мабуть, у дубі не ростиме більше пляшок із лимонадом – на них саме неврожай". (*це говорила Пеппі своїм друзям Томмі і Аніці, коли прощалася з ними і збиралася відпливати на шхуні з капітаном Довгапанчохою*);

6. "Прощай, любя Пеппі, ти їдеш від нас,
Але пам'ятай повсякчас,
Що друзів таких, як залишила ти,
Довіку тобі не знайти". (*Вірш, який написав Томмі для Пеппі*).

Пеппі: Дякую вам, мої любі друзі! Всі телеграми ви розшифрували правильно! А чи впораєтеся ви з наступною вікториною? Спробуємо?

Вікторина "Пеппі, яка вона є"

1. По яких днях я займалася прибиранням свого дому? (*По п'ятницях*);

2. Що було зображено на картині, яку я намалювала у себе вдома на шпалерах? (*На картині була зображена товста дама, в чорному капелюсі і червоній сукні, яка тримала в одній руці жовту квітку, а в іншій – дохлого пацюка*);

3. Яке нове слово я винайшла? (*Кукарямба*);

4. Який новий вид спорту я вигадала? (*Ставити один одному запитання*);

5. Що росло у мене в саду на деревах? (*Пляшки з лимонадом*);

Пеппі: Які ж ви розумні! Мені дуже подобається з вами грати! Знаєте, коли ми з татом плавали по широкому морю, на одному з островів я бачила, як первісні люди на стінах печер зображали тварин і речі, які мали відношення до їхнього життя. Я пропоную вам зробити схожі малюнки. Вам треба обрати якусь одну річ, яка має відношення до книги А. Ліндгрена "Пеппі Довгапанчоха" та спробувати її зобразити.

Конкурс "Малюнок на скелі"

Діти обирають завдання та малюють зображення, потім коментують свої малюнки.

Ведуча: Чудові малюнки! Пеппі, вони тобі подобаються?

Пеппі: Це справжні шедеври! Набагато кращі за ті, що я бачила на острові.

Ведуча: Друзі, оскільки у нас в гостях пустотлива дівчинка, я пропоную вам скласти заборонену у школі річ – шпаргалку. Ви пам'ятаєте, як Пеппі грала з поліцейськими у квача? Тож пропоную вам за допомогою схем і умовних позначень передати правила цієї гри.

Конкурс "Таємнича шпаргалка"

Діти складають свої схеми -"шпаргалки" та дають пояснення умовних позначень.

Пеппі: Друзі, а зараз я хочу запросити вас зіграти в мімів. Спробуйте без слів, за допомогою жестів показати пантоміму з мого життя. Пропоную зобразити два моменти. А які, дізнаємось шляхом жеребкування.

Конкурс "Мімі"

Діти отримують картки із завданням, зображають сценку, а інші учасники мають відгадати, про що йшлося у пантомімі.

Завдання 1. "Пеппі Довгапанчоха не хоче бути дорослою";

Завдання 2. "Пеппі Довгапанчоха пече млинці".

Пеппі: Друзі, я дуже радію нашому знайомству та щиро вдячна за вашу любов до читання! Але мені вже час повертатися до книги! На мене вже чекають нові читачі. Щастя вам!

Сторінка 3. Агенція пустощів і витівок від Астрід Ліндгрен

Сторінку веде бібліотекар у ролі Астрід Ліндгрен.

Астрід Ліндгрен: Якщо дитина нудьгує і кукситься, значить, їй потрібен друг. У крайньому випадку – собака. А якщо немає ні друга, ні собаки і грати зовсім немає з ким, з'являються різні фантастичні істоти, в компанії з якими не засумуєш. Я це добре розуміла, тож розповіла про одного з них – вгодовану людину з огидним характером і пропелером на спині. Ану відгадайте: Хто моторчик свій заводить?

З даху в гості хто приходить?

Щойно він до нас зібрався

Скажем дружно - Здрастуй, ... (Карлсон)!

Я гадаю, час йому з'явитися. Хто знає, як його покликати? (Діти відповідають: «Треба смикнути три рази за шнурок і там, нагорі, у себе в будиночку, Карлсон почує дзвінок. Цей сигнал означає: "Яке щастя, що на світі є така гарна, розумна, в міру вгодована людина, як ти, найкращий в світі Карлсон!"). Дійсно, саме так кликав його Малюк. Давайте і ми покличемо його. (Звучить дзвіночок).

Карлсон: Привіт, друзі! Мама Астрід вже розповіла вам, як ми познайомилися? Ні? То я вам розповім. Це сталося вночі. Вона все не могла заснути, тому що я весь час дзижчав у неї за вікном. А потім влетів у кімнату і сів на ліжко.

Астрід Ліндгрен: Так-так, в книзі я розповіла, що вночі на ліжко приземлився маленький товстий чоловічок з пропелером на спині та кнопкою на животі і запитав: "Де знайти Малюка?"

Карлсон (перебиваючи): Не товстий, а в міру вгодований, загалом у розквіті сил. Але я збився зі шляху і не міг знайти вночі, де вікно Малюка. А що ви тут робите?

Астрід Ліндгрен: Чекаємо на тебе, щоб пройти один ду-у-у-же складний тест.

Карлсон: Та то – дрібниці, справа життєва, бо всім відомо, що я найкращий в світі розгадувальник тестів. І який тест ми маємо пройти?

Тест "З життєпису Малюка і Карлсона"

Ліндгрен і Карлсон по черзі задають питання та пропонують варіанти відповідей. Діти мають обрати вірну.

Астрід Ліндгрен: Звідки у мене виникла ідея "Карлсона"? (з рекламної вивіски; з наукового журналу про лікувальні апарати; з оповідань дочки; з веселих подій на вечірці);

А. Ліндгрен: Скільки років було Малюкові, коли він познайомився з Карлсоном? (4; 6; 7; 10);

Карлсон: А скільки мені років? (30; 50; 100; у самому розквіті сил);

Астрід Ліндгрен: Як звати собаку Малюка? (Бімбо; Бонні; Бобік; Бульба);

Карлсон: Коли вибухнула парова машина, я... (зрадів; розлютився; злякався; засмутився);

Астрід Ліндгрен: Сестру фрекен Бок звали.. (Аріадна; Гортензія; Пульхер'я; Фріда);

Карлсон: Яка моя улюблена страва? (борщ; варення; плов; торт; цукерки);

Астрід Ліндгрен: Карлсон хвалився, що він найкращий малювальник... (граків; півнів; навичів; синиць);

Карлсон: За вкрадені плюшки фрекен Бок я заплатив... (5 гривень; 5 доларів; 5 ере; 5 крон);

Астрід Ліндгрен: Найкращий спосіб боротьби з домомучительками, це їх ... (висміяти; залоскотати; подразнити; розіграти);

Карлсон: У кого я грався, коли лякав фрекен Бок? (у вампіра; у злодія; у перевертня; у привида);

Астрід Ліндгрен: За словами Філлі, носик у фрекен Бок ... (відчуває свою вигоду; гарний у будь-яку погоду; давньогрецький; чарівний).

Карлсон: Ось бачите, як легко я впорався з цим тестом! Правда, ви мені трошки допомагали. Але це не суттєво. Друзі, а хто найкращий вигадник ігор, як ви думаєте? Звичайно ж, я – в міру вгодований чоловік у розквіті сил. Тож давайте пограємо!

Конкурс "Знайомство"

Відомо, що під час першої зустрічі-знайомства Малюк дав Карлсонові кубики. Кожній команді видається по десять кубиків. Потрібно швидко побудувати вежу, так щоб вона не впала.

Конкурс "Привид страшний та симпатичний"

Гравців накривають простиралом, і вони наосліп мають намалювати привида.

Конкурс "Найсильніший"

Чотирьом охочим гравцям роздається по газеті. Вони мають, не допомагаючи собі другою рукою та не притискаючи газету до себе, зібрати її в трубку.

Астрід Ліндгрен: Позмагалися? Заморилися? Ні? Тоді – ще зарядка для мозку. Вам потрібно написати ім'я головного героя і за початковими літерами дати йому характеристику. Переможе той гравець, який за менший час напише більше слів-характеристик.

Інтерактивна гра "Криголам"

К - красивий, кумедний ...

А – активний ...

Р - реактивний, радісний ...

Л – літаючий ...

С – смішний ...

О - особливий, окрилений ...

Н – непосидючий ...

Астрід Ліндгрен: Перевіримо, у кого найбільше слів? Будь ласка, зачитайте свої варіанти. (*Гравці зачитує всі слова-ознаки*). Вітаємо переможця! Ти, мабуть, маєш такі ж самі властивості, як і Карслон, тому і впорався так вправно з цим завданням.

Карлсон: А ще мене називають "найкращим в світі спеціалістом". А в яких галузях я прославився? Відповідати ви маєте по черзі. Переможцем стане той, хто останнім надасть правильну відповідь.

Аукціон "Найкращий в світі спеціаліст"

Варіанти відповідей: спеціаліст по парових машинах; майстер швидкого прибирання кімнат; собаківник; будівельник; фокусник; винищувач тістечок; найкращий

в світі привід, нічний пустун; приборкувач домогосподарок; наглядач за дітьми; мисливець за супутниками.

Карлсон: Ваші оплески переможцю! Я насправді найкращий в світі спеціаліст у багатьох галузях. І ви дуже добре визначили мої численні таланти, за що я щиро вам вдячний.

Астрід Ліндгрєн: Тепер я пропоную вам зіграти у СУПЕР-ГРУ. Переможцем у ній буде гравець, який за 3 хвилини складе найбільшу кількість слів зі слова "ДОМОМУЧИТЕЛЬКА". Слова мають бути лише іменниками у називному відмінку.

Карлсон: Спокій, тільки спокій! Друзі, ви ж пам'ятаєте, хто найкращий в світі словоскладальник? Звичайно, це я – в міру вгодований чоловік у розквіті сил. Я впраюся з цим завданням і за одну хвилину. Ну що, позмагаємося? *(Діти складають слова. За кількістю складених слів визначається переможець).*

Карлсон: Вітаємо переможця. Ви довели, що маєте неабиякий словниковий запас. А я хочу всім вам сказати: читайте казки. Вони вчать мудрості, розвивають мову, покращують лексику.

Астрід Ліндгрєн: Я думаю, кожна дитина на Землі мріє про те, щоб до неї прилетів казковий герой на ім'я Карлсон. Цей маленький пустун з моторчиком на спині завжди щось вигадує, створює гарний настрій і радує своїми веселими історіями. І, мабуть, всім хочеться, щоб усі дитячі хвороби лікувалися вишневим варенням, а не пігулками. Тож, якщо вам самотньо, або у вас якісь неприємності і зіпсувався настрій, закрийте на хвилинку очі і уявіть, що зараз у ваше вікно постукає маленький смішний чоловічок Карлсон.

Карлсон: У центрі Стокгольма в одному зі скверів є бронзова скульптура: письменниця сидить на стільці у штанах і жакеті з беретом на голові та тримає в руках розкриту книгу. Подібність просто дивовижна, все схоплено до найменшої деталі: і її крпатий ніс, і неслухняний чубчик і, навіть, чортики в очах стрибають. Астрід Ліндгрєн сама була на відкритті цього пам'ятника. *(демонструється фото пам'ятника).*

Астрід Ліндгрєн: Неподалік від пам'ятника знаходиться Музей шведської дитячої книги, практично повністю складений з моїх творів. Хтось підрахував, що якщо всі мої існуючі видання 30-ти з лишком книг (до речі, перекладені вони 85-ма мовами світу!) скласти в одну купку, то висота її в 175 разів перевершить висоту знаменитої Ейфелевої вежі.

Карлсон: Астрід Ліндгрєн була визнана найпопулярнішою жінкою Швеції ХХ століття і, навіть, отримала зоряну прописку – її ім'ям названо одну з малих планет Сонячної системи.

Астрід Ліндгрєн: Пам'ятаю, що якось у мене запитали: "А Ви могли б написати книгу для дорослих?". Знаєте, що я відповіла? "Ні, не хочу писати для дорослих. Я хочу писати для читачів, які здатні творити чудеса. А дива творять діти, коли читають книжки. Вони беруть наші убогі думки і слова та вселяють у них життя і блиск". На

сьогоднішньому заході ви творили справжні чудеса – перевтілювалися в улюблених героїв моїх книг.

Красназнавчі перегони "Відгадай рослинку, відгадай тваринку"

Перша ведуча: Ми всі – господарі природи,
Тож збережемо її вроду!
Невже в майбутньому на світі
Не будуть квітнуть дивні квіти?

Аби цього лиха не сталося, ми маємо пізнавати природу, любити її та охороняти. Давайте зараз з вами ближче познайомимось з нашими природними багатствами та перевіримо ваші знання, мандруючи цікавими маршрутами.

Друга ведуча: Давайте перевіримо, як ви знаєте рослинний світ рідного краю. Слухайте уважно і відповідайте на наші запитання.

Зупинка "Флора"

Перша ведуча: На квітник погляньте, діти,
Там козак стоїть між квітів.
Весь червоний – гордий пан.
Не козак це, а ...(*тюльпан*).

Цікавий факт: тюльпан Шренка отримав своє ім'я на честь відомого біолога Олександра Шренка, який в одній із поїздок Україною виявив цю дивовижну рослину. Тюльпан Шренка зростає на степових, крейдяних і кам'янистих місцях та схилах. Він має яскраво червоні або жовті квіти. Саме на основі тюльпана Шренка було виведено багато культурних сортів тюльпанів. Ця рослина занесена до Червоної книги України.

Друга ведуча: Що за квітка така?
Йде від неї дрімота.
А сама не спить,
Весняним цвітом манить. (*Сон-трава*).

Цікавий факт: сон-трава – багаторічна трав'яниста рослина заввишки 10-40 см, з густим жовтуватим опушенням. Квітки світло-фіолетові, келиховидні, до 3,5-6 см у діаметрі. Свою назву рослина отримала тому, що її квітки в негоду і холод закриті, наче сплять. До того ж, в народній медицині її використовували як снодійний засіб. Ця рослина занесена до Червоної книги України.

Перша ведуча: Перша квіточка весняна
Тихо під сніжком куняла.
Дмухнув вітерець тепленький,
І з'явився цвіт біленький. (*Пролісок*).

Цікавий факт: пролісок білосніжний – багаторічна трав'яниста рослина заввишки 8-15 см. з підземною цибулиною та шестипелюстковою білою квіткою. Цвіте пролісок з січня до квітня. Витримує навіть десятиградусний мороз. І хоч має вигляд тендітної

квітки, може себе захистити завдяки отруйній цибуліні. Ця рослина занесена до Червоної книги України.

Друга ведуча: Посадила в квітнику
Квітку ніжну та струнку.
Жовті ніжні пелюстки,
Зеленесенькі листки.
В квітнику моєму зріс
Гордий красень. Це – ... (*нарцис*).

Цікавий факт: вузьколистий нарцис поширений на високогірних та низинних вологих луках. Квіти виростають заввишки 20-40 см. Оцвітина зростається в довгу трубочку, на її розширеному кінці розташовані бруднувато-білі або жовті пелюстки. Ця рослина занесена до Червоної книги України.

Перша ведуча: Злак цей сріблястий, пухнастий,
Українського степу окраса. (*Ковила*).

Цікавий факт: ковила дніпровська – багаторічна трав'яниста рослина. Утворює щільні дернини. Стебла завдовжки 30-90 см, голі, гладенькі, лише під вузлами короткоопушені. Листки пласкі або вздовж складені. Поширена у лісостеповій і степовій зонах. Ця рослина занесена до Червоної книги України.

Естафета "Збираємо гербарій"

Друга ведуча: Ми вже знаємо, що у нашому краї є рослини, занесені до Червоної книги. Рвати їх не можна, а ось знати треба. Тому зараз ви спробуєте зібрати їх в "умовний" гербарій.

Учасники поділяються на 2 команди. У протилежному від команд боці на столах знаходяться комплекти карток із зображенням рослин, занесених до Червоної книги Запорізького краю. Кожна команда отримує тарілочку – "кошик". Кожен учасник від кожної команди повинен підбігти до свого стола, взяти одну картку, покласти її в "кошик", повернутися до команди і передати "кошик" наступному учаснику. Перемагає команда, яка першою збрала гербарій.

Зупинка "Фауна"

Перша ведуча: Учись любити все навколо себе:

Траву і квіти, кущик, деревце,
Жучка і пташку, і блакитне небо,
І синьооке чисте джерельце.

Друга ведуча: А зараз давайте перевіримо, як ви знаєте тваринний світ рідного краю. Відгадайте загадку: Фиркає, коли сердитий,

Весь колючками покритий
З голови до ніг. Ось так!
Здогадальсь, це ... (*їжак*).

Цікавий факт: їжак вухатий – представник ссавців, мешкає в степовій смузі. Його зріст (голова й тіло) 120 - 270 мм, хвіст 10 - 50 мм, вага \approx 340 г. Проте, вуха довші половини довжини голови. Вухасті їжаки живуть в норах, ведуть нічний спосіб життя. Взимку вони залягають у сплячку. Живляться їжаки безхребетними, дрібними хребетними, яйцями птахів та рослинами. Ця тварина занесена до Червоної книги України.

Перша ведуча: Ловить рибу, мідії, раків

І живе біля води.

На лапах перетинки має.

Чудово плаває та глибоко пірнає. (*Видра*).

Цікавий факт: видра річкова – представник родини куницевих. Вона – азартний мисливець: ловить риби більше, ніж сама може з'їсти. Видри добре пірнають і можуть залишатися під водою до 2 хвилин. Густа вовна захищає тварину від намокання. Взимку видри часто кочують, проходячи в день від 15 до 20 км. На суші вони можуть розвивати швидкість до 30 км/год. Ця тварина занесена до Червоної книги України.

Друга ведуча: Дивний ключ у небі лине:

Не залізний, а пташиний.

Цим ключем в осінній млі

Відлітають ... (*журавлі*).

Цікавий факт: степовий журавель, або красавка – один з найкрасивіших птахів. Це найменший журавель України. По боках голови він має довгі ошатні пучки білого пір'я, які надають птахові неповторності. Живуть ці птахи в степах, гніздяться серед високих трав. Красавка добре ходить, бігає, літає, але на дерева не сідає. До відльоту журавлі збиваються у величезні зграї та летять трикутником, "ключем". Птах занесений до Червоної книги України.

Перша ведуча: Люблю причаїтись,

На сонці погрітись.

Хто йде – той мене,

Ніхто в руки не візьме. (*Гадюка*).

Цікавий факт: степова гадюка єдина в світі змія, яка зустрічається навіть за полярним колом. Але частіше вона заселяє лісостепову і степову зони. Забарвлена гадюка у бурі відтінки з темним ромбічним малюнком на спині. На суші гадюка пересувається не надто швидко, але добре плаває і може підійматися на гілки чагарників і низькорослих дерев. Взимку впадає в сплячку. Плазун занесений до Червоної книги України.

Друга ведуча: Чорний, а не крук,

Рогатий, а не віл,

Має шість ніг без копит. (*Жук-олень*).

Цікавий факт: жук-олень - справжній аристократ-велетень серед жуків! Це найбільша комаха України. Її розмір разом з "рогами" досягає 7,5 см. Жук-олень живе в старих деревах і пнях у лісах та лісопосадках. Він харчується соком дерев або молодих пагонів, любить дерева груші. Таке прізвисько жук отримав за схожість "головного убору"

з рогами оленя. Проте, це рухливі верхні щелепи, що розрослися. Їх самці використовують у поєдинках. Комаха занесена до Червоної книги України.

Зоопіжмурки "Хто там?"

Перша ведуча: У нашому краї є багато різних видів тварин. А як добре ми знаємо їх? Спробуємо з'ясувати це за допомогою гри "Хто там?" Для цієї гри нам буде потрібен один гравець-доброволець. Ми поставимо його спиною до екрану, щоб він не міг бачити картинки на ньому. Ваше завдання – описати цьому гравцю, яка тварина зображена на екрані, не називаючи її. Ви можете говорити про її звички, про те, чим вона харчується, як вона виглядає. Можете згадати, у яких книгах, фільмах, мультиках ця тварина зустрічається. Учасник, після пояснення якого гравець, що стоїть спиною, вгадає тварину, заміняє його.

Зупинка "Поробки-саморобки"

Друга ведуча: Зараз ми з вами спробуємо разом зробити трохи чудес, проведемо хвилинку-оригамі "**Чарівні перетворення: жаба – панамка – кораблик**". Яким буде перше диво дізнаєтесь, відгадавши загадку: "Зелена, та не трава. Холодна, але не крига. Співає, але не птах – хто така?" (**Жаба**). Так, вірно, жаба. Отже, робимо паперову жабу.

Перша ведуча: Молодці! Але це лише початок. Що робитимемо далі? Вгадаємо – дізнаємося: "Від сонця я захист, для того і зшита. (**Панамка**). Отже, наша жаба, за помахом чарівної палички та за моїм бажанням, перетворюється на... панамку! Якщо зробити її з газети, вона цілком зможе захистити від гарячого сонячного проміння.

Друга ведуча: І ще один фокус-диво, якщо впораємося з наступною загадкою: "З газет мене склали, на воду спустили. По хвилях, за вітром я світом пливу. (**Паперовий кораблик**). Отже, панамка перетворюється – раз, панамка перетворюється – два, панамка перетворюється – три ... на кораблик. Ну що ж, ви справжні чарівники, які знають та шанують природу та здатні її захищати!

Краєзнавчий бібліодрайв "З нами грай – свій край пізнай!"

Є в нашім краї волі джерело,
В серцях людей віки не висихає.
Горнись до нього бідам всім на зло,
Едем душі, козацький ти мій краю.

Григорій Лютий

Інтелектуальний раунд "Що в Запорізькому краї най-най-най?"

Перша ведуча: Давайте спробуємо визначити, що ж у нашій області най-най-най.

1. Острів Хортиця – ? (Одне з семи чудес України. Острів має довжину 12,5 км, ширину в середньому 2,5 км і площу приблизно 3000 га. Тут представлено зразки всіх ландшафтних зон України);

2. Річка Дніпро – ? (Найбільша в Україні. Довжина Дніпра становить 2 201 км. На басейн річки в нашій області припадає 51%);

3. Азовське море – ? (Найменше в Україні. Найбільша довжина моря – 343 км, найбільша ширина – 231 км, площа поверхні складає 37 605 кв. км);

4. Запорізька АЕС – ? (Найбільша в Європі. ЗАЕС складається з 6-ти атомних енергоблоків по 1 млн. кВт кожний. До російського вторгнення в Україну 24.02. 2024 року вона виробляла 50% електроенергії всіх атомних станцій України).

Народна скарбничка "Добро розсипане по сторінках"

Друга ведуча: Українська народна мудрість – невичерпна скарбниця духовної краси. Вона щира й безмежна, як життя нашого народу. Українські прислів'я вчать любові до рідної землі, мужності, вмінню підтримати ближнього та дати відсіч ворогові. А чи добре ви знаєте їх? Перевіримо? Спробуйте закінчити прислів'я, які я вам зачитаю.

- Кожному мила рідна... (*сторона*);
- За рідний край життя ... (*віддай*);
- Чия відвага, того й ... (*перемога*);
- Людина без Вітчизни, як соловей без ... (*пісні*);
- Батьківщина – мати, вмій за неї ... (*постояти*).

Трофі-рейд "Цікаві природні пам'ятки Запорізького краю"

Перша ведуча: Трофі-рейд з англійської trophy raid перекладається – призовий заїзд, подорож з метою подолання складних маршрутів. Відомо, що Запорізьку область називають серцем козацької України. Втім, наш край приваблює й доволі несподіваними цікавинками. А чи впізнаєте ви їх? Спробуйте визначити відомі об'єкти Запорізького краю за їхнім описом.

1. Це одна з найзагадковіших пам'яток природи та історії. Вона являє собою природне нагромадження каменів заввишки 15 м, які утворюють чимало гrotів. Із давніх-давен люди вважали цю місцевість таємничою. Тут проходили релігійні обряди. Її гrotи розписані наскельними малюнками, які залишили жителі цих степів ще з Первісної доби. Об'єкт розташований в Мелітопольському районі у с. Мирне. (*Історико-археологічний заповідник "Кам'яна могила"*);

2. Це єдиний в Україні та другий в світі парк великих каменів. Він являє собою реконструкцію стародавніх культових споруд різних часів і народів. Серед них: "Енергетичний лабіринт", "Дольмен", "Храм вітрів". На базі парку діє історико-етнографічний комплекс "Скіфський стан", де реконструйовано скіфський побут,

зброю, одяг, предмети культу. Парк знаходиться в Чернігівському районі у с. Салтичя. (*Парк мегалітів*);

3. Цей унікальний геологічний об'єкт глибиною 20 м і площею 5 га. Він нараховує більше 150 різновидів порід і мінералів, вік яких понад 1 млрд. років. У минулому тут добували натуральний камінь пегматит. Після затоплення розрізу з'явилися два дивовижні великі озера з блакитною водою. Рівень води в них підтримують численні підземні джерела. Об'єкт знаходиться в Приморському районі у с. Єлисеївка. (*Єлисеївський кар'єр*);

4. Береги цього озера викладені каменем, тому воно більше нагадує басейн. Завдяки 25-ти підземним джерелам температура води в озері цілий рік тримається вище +13°C. Вважається, що вода в озері – свята і цілюща. Згідно з повір'ям, джерело оздоровлює як тіло, так і дух. Озеро розташоване в Запорізькому районі у с. Григорівка. (*Панське озеро*).

Еколото "Червона книга Запоріжжя"

Друга ведуча: Запорізький край – дивовижна перлина України. Його природа унікальна та різноманітна. Але, щоб уміти її захистити, ми повинні добре знати представників флори та фауни Запорізької землі. Спробуємо у нашому екологічному лоту відгадати загадки та знайти на картках відповідні зображення.

Ми у лісі проживаємо,
Дзвоном сонце зустрічаємо.

Маєм гарні сині очки,
Називаємось ... (*дзвіночки*).

Біле плаття, тонка талія.
Квітне у травні ... (*конвалія*).

Наче м'ячики, бутони,
Пишні кульки – це ... (*нівонії*).

Зачарує, як ворожка,
Синім поглядом... (*волошка*).

Жовтенька голівонька, біленька хустинонька,
Що я за квітонька? (*ромашка*).

Цілий день я сплю, вниз головою звисаю.
Хоча пір'я не маю, ночами літаю. (*Кажан*).

Ось хатина, в ній – співак.
Звати дивну пташку ... (*шпак*).

Коли ворог нападає,
Звір той себе захищає;
Смороду він напускає –
Ворог миттю утікає.
Є такий смердючий звір,
Звати звіра того (*мхір*).

Це не змії і не звір,
Це не жаба та не птах:
Виповзає з нір –
Вірна смерть для комах. (*Ящірка*).

Кросворд "Запоріжжя - край козацький"

Перша ведуча: Історія українського козацтва – одна з найвеличніших сторінок життя нашого народу. У Запорізькій області особливо помітні традиції, що сягають корінням в багату історію краю. А чи добре ви знаєте історію рідного краю? Розгадайте кросворд і визначте ключове слово.

	1	к	і	ш						
2	К	о	н	а	ш	е	в	н	ч	
	3	з	н	н	о	в	і	й		
4	Ч	а	й	к	а					
	5	к	л	е	й	н	о	д	н	

1. Назва козацького війська.
 2. Прізвище гетьмана Петра Сагайдачного.
 3. Друге ім'я Богдана Хмельницького.
 4. Козацьке морське судно.
 5. Козацькі відзнаки, до яких належали булава, бунчук, гербова печатка.
- Ключове слово:** вільна озброєна людина

Використана література:

Білодід, Л. Стрімко світ міняється – книга залишається : [Сценарій до Всеукраїнського тижня дитячої книги] / Л. Білодід // Шкільний бібліотекар. – 2019. – №9. – С. 25-27

Білошина, Т. Мандрівка по сторінках літератури : [Літературна вікторина до тижня дитячого читання] / Т. Білошина // Шкільна бібліотека. – 2018 – № 3. – С. 3-4

Гринівська, Н. Всеукраїнський тиждень дитячого читання у буковинчиків : [В Чернівецькій обласній дитячій бібліотеці] / Н. Гринівська // Бібліотека у форматі Д. – 2023. – № 2. – С. 29-30

Кирей, Р. Відкриваючи захопливий світ книжки : [До Тижня дитячого читання] / Р. Кирей // Урядовий кур'єр. – 2021. – № 55. – 23 березня. – С. 16

Найкращий друг дитини : [до Всеукраїнського тижня дитячого читання] // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2018. – № 2. – С. 40-44

Тиждень дитячого читання // Світ дитини. – 2017. – № 3. – С. 4-5

Електронні ресурси:

Бібліотека для дітей – книжковий простір безпеки та розвитку
https://chl.kiev.ua/mbm/konferenc_material_2023.pdf

Війна та дитяче читання: улюблені книги для дітей та вплив війни на читання.
<https://www.google.com/>

Викликів багато, але українська дитяча книга – невмируща
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3690411-viklikiv-bagato>

Дитячі новинки 2023 <https://bohdan-books.com/sl/dytyachi-novynky-2023/>

Живі письменники як говорити з дітьми про війну та мир

<https://smart-osvita.org/wp-content/uploads/2023/A2.pdf>

Найкращі дитячі книжки 2023 року за версіями літературних критиків і читачі

<https://chytomo.com/najkrashchi-dytiachi-knyzhky-2023-roku-za-versiiamy-literaturnykh-krytykiv-i-chytachiv/>

Програма для/про дітей та підлітків "Коли війна не лише в книжках"

<https://book.artarsenal.in.ua/program-23/programma-dlya-pro-ditej-ta-pidlitkiv-koly-vijna-ne-lyshe-v-knyzhkah/>

5 українських письменників, чиї твори закохують дітей у читання

<https://life.pravda.com.ua/columns/2023/02/11/252804/>

Читання на виживання: як із допомогою книжок стабілізувати психіку дітей

<https://life.pravda.com.ua/society/2023/12/28/258558/>

Як говорити з дітьми про війну засобами літератури?

<http://www.barabooka.com.ua/yak-govoriti-z-ditmi-pro-vijnu-zasobami-literaturi/>

Як зацікавити дітей читанням: відповідають українські письменниці

<https://platform.man.gov.ua/media/>

**ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
ЮНИЙ / ЧИТАЧ
БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ**

Комунальний заклад "Запорізька обласна
бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

69006

м. Запоріжжя,

вул. В. Лобановського, 14

**Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49**

**Електронна пошта: zobd@ukr.net
Сайт: <http://zobd.zp.ua>**